

**СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА КЕРАМИКА,
ЕДИНСТВО И ЕКЛЕКТИКА
/ Фестивал на съвременната българска керамика 2025/**

**MODERN BULGARIAN CERAMICS,
UNITY AND ECLECTICISM
/ Festival of Contemporary Bulgarian Ceramics 2025/**

Гл. ас д-р Емилия Очкова-Димитрова

катедра: „Инженерен дизайн“

ТУ-София

ochkova@tu-sofia.bg

Резюме: Докладът разглежда керамиката през призмата на ежегодния , „Фестивал на съвременната българска керамика 2025“ от позицията на участник и зрител. Коментират се работи на представените автори и се анализират различни ракурси за прочит на художествената експозиция.

Ключови думи: *КЕРАМИКА, ИЗКУСТВО, ДИЗАЙН*

Summary: The report examines ceramics through the prism of the annual "Festival of Contemporary Bulgarian Ceramics 2025" from the position of a participant and a spectator. The works of the presented authors are commented on and different perspectives for reading the art exhibition are analyzed.

Keywords: *CERAMICS, ART, DESIGN*

Съвременната българска керамика се развива в динамично поле между традицията и експеримента, между занаятчийското наследство и концептуалните търсения на съвременното изкуство. „Фестивалът на съвременната българска керамика 2025“ представлява значима платформа за среща на автори, идеи и публики, в която ясно се открояват както общите тенденции, така и индивидуалните артистични почерци.

Настоящият доклад разглежда фестивала от двойната перспектива на **участник и зрител**, като анализира представените произведения през различни теоретични и сетивни ракурси. Акцентът е поставен върху **единството на медията керамика и еkleктиката на художествените подходи**, които заедно формират богатия образ на съвременната сцена.

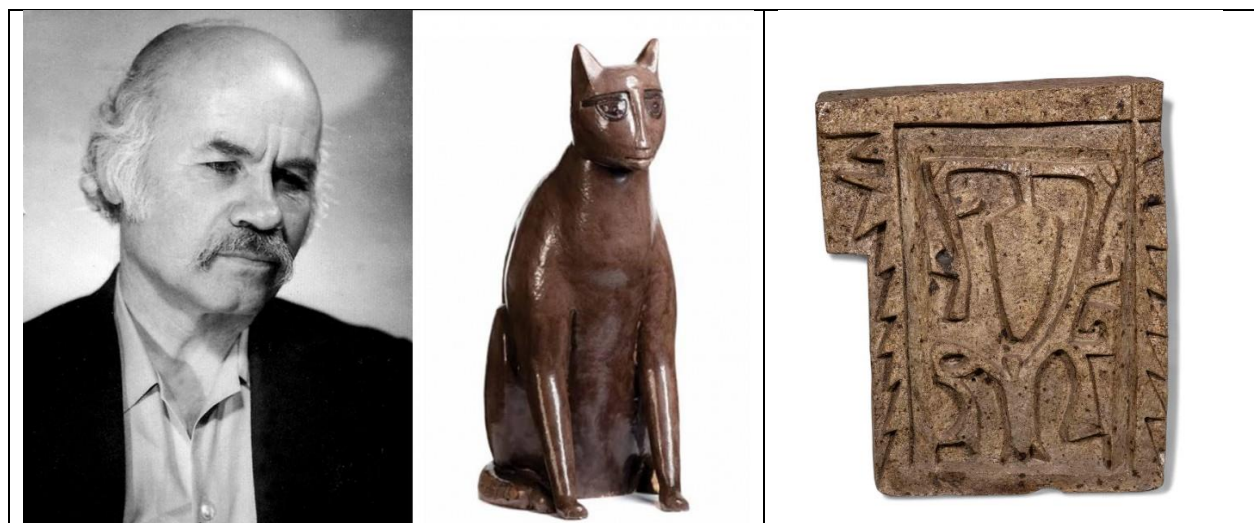
Особено значение за „Фестивала на съвременната българска керамика 2025“ има почетното участие на **проф. Венко Колев** и неговата ученичка **Йоана Кемилева** – автори, които въплъщават приемствеността между поколенията и живата връзка между традиция и съвременност в българската керамика.

Творчеството на проф. Венко Колев заема ключово място в историята на съвременната българска керамика. Неговите произведения се отличават с лаконична пластика, силно обобщена форма и дълбоко философско присъствие. Често балансирайки между фигуративност и символ, авторът превръща керамиката в носител на екзистенциални послания, свързани с времето, паметта и човешката идентичност. Работите му могат да бъдат възприемани като архетипни образи, в

които материалът не е просто средство, а активен участник в смислообразуването.[фиг.1]

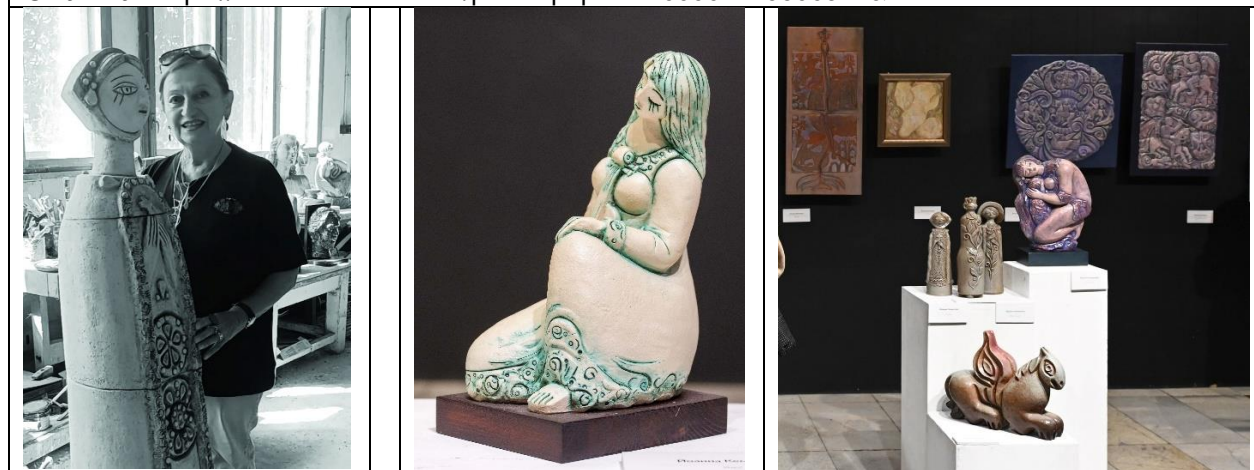
Присъствието на **Йоана Кемилева** в контекста на фестивала разкрива развитието и трансформацията на тази художествена линия в съвременен прочит. В нейните произведения се открива чувствителност към формата и повърхността, както и стремеж към личен, поетичен език. Диалогът между учител и ученик не е механично продължение, а по-скоро осъзната интерпретация, в която традицията се пречупва през индивидуалния опит и съвременната чувствителност.[фиг. 2]

Почетното участие на двамата автори придава на фестивала **допълнителна концептуална дълбочина**, превръщайки го не само в изложбено пространство, но и в място за културна памет, приемственост и ценностен обмен. В този смисъл те функционират като своеобразна ос, около която се подреждат различните художествени търсения, представени във фестивалната експозиция.

Фиг. 1 проф. Венко Колев

СНИМКИ: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=about>

Фиг. 2 Йоана Кемилева

СНИМКИ: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=about>

Керамиката като художествен и културен феномен

Керамиката е сред най-древните човешки практики, но същевременно остава изключително актуална художествена медия. В съвременния контекст тя надхвърля утилитарната си функция и се превръща в носител на идеи, емоции и философски послания. В рамките на фестивала керамиката е представена като **изкуство, дизайн и процес**, в който материалът, формата и концепцията са неразривно свързани.

От формална гледна точка керамичните произведения демонстрират високо ниво на техническа култура и експерименталност. Разнообразието от използвани глинени, глазури и добавки разкрива широк спектър от пластични и цветови решения. Авторите прилагат както класически техники на формуване и изпичане, така и съвременни технологични подходи.

Естетиката на изложбата варира от минималистични, чисти форми до сложни, многослойни структури. Формата често е подчинена на идеята, а повърхността – на търсенето на тактилен и визуален въздействие. В този смисъл фестивалът представя керамиката като **баланс между функция и художествена автономност**.

Феноменологичният подход насочва вниманието към **преживяването на керамиката**. Материалът провокира сетивата – допир, температура, звук, визуална дълбочина. Зрителят не е пасивен наблюдател, а активен интерпретатор, който изгражда личен прочит на произведението. В този контекст керамиката носи **символика и приказност**, свързана както с индивидуалната памет, така и с колективната културна идентичност. Традиционни мотиви и архетипи се преплитат със съвременни образи, създавайки усещане за разказ, за история, която продължава да се развива.

Екзистенциалният ракурс разкрива керамиката като метафора на човешкото съществуване. Процесът на създаване – от меката глина до крехкия, но устойчив обект – символизира **съзиданието, разрушението и трансформацията**. Много от представените произведения засягат теми като идентичност, свобода, време и смисъл. Керамиката се явява пространство за размисъл върху автентичността – както на автора, така и на самото произведение. Контекстът на фестивала допринася за това произведенията да бъдат възприемани не изолирано, а като част от по-широк културен и социален диалог.

Художествени прочити и авторски позиции

Фестивалът обединява утвърдени имена и млади автори, чиито работи очертават богат спектър от концептуални и формални търсения. Отличените произведения и инсталации демонстрират различни подходи – от поетични и медитативни до социално ангажирани и символично натоварени.

Сред отличените произведения на фестивала се откроява работата на Коста Донеф, носител на Наградата на СБХ, в която керамиката е мислена като синтез между пластика, технологичен образ и символна конструкция. Силно обобщената, модулна форма, наситените индустриални алюзии и контрастът между гланцирани повърхности и рязко членение на обема изграждат образ, който балансира между фигуративност и абстракция. Произведението внушава идея за хибридна

идентичност – между човешкото и механичното, между органичното и конструираното – и по този начин поставя въпроси за трансформацията на съвременния субект в технологична среда. В контекста на фестивала работата на Донеv демонстрира как керамиката може да бъде носител не само на материална изразност, но и на концептуално съдържание, утвърждавайки медията като поле за критичен прочит на съвременността.[фиг. 3]

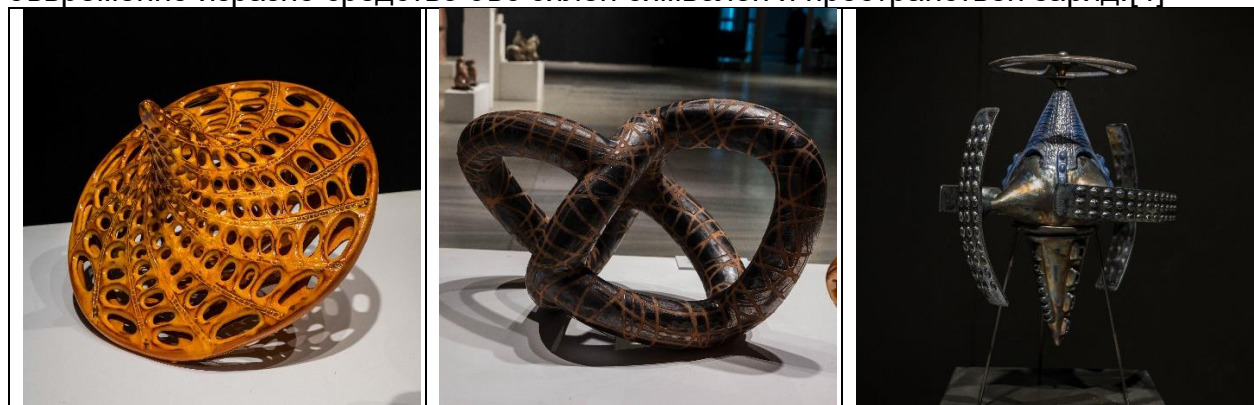

Фиг. 3 Коста Донеv / „D&M“ и „Бъдещето днес“

Снимки: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=about>

Наградата на журито е присъдена на Лилия Колева-Бърдарова за произведение, в което керамиката се развива като пространствен обект с ясно изразена символика и инсталационен характер. Сложната конструкция, динамичният силует и съчетанието между индустриални форми и органична пластика изграждат образ, който напомня митологичен или космологичен артефакт, насочен към теми за движение, трансформация и преход.

Работата балансира между скулптура и обект, между материална плътност и концептуална метафора, превръщайки керамиката в носител на философско съдържание. В контекста на фестивала произведението утвърждава възможностите на медията да надхвърля традиционните си граници и да функционира като съвременно изразно средство със силен символен и пространствен заряд.[4]

Фиг. 4 Лилия Колева-Бардарова / „Резонанс“, „Самсара-кръгове на прераждания“ и „Небесна колесница“

Снимки: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=about>

Наградата за млад автор е присъдена на Валентин Панайотов за произведения, в които керамиката се развива като тотемна, многослойна форма с ясно изразена символика и експресивна пластика. Чрез наслояване на фрагменти, контрастни цветови полета и хибридни образи, авторът изгражда обекти, които напомнят архетипни фигури и съновидни конструкции, балансиращи между наивна образност и концептуална наситеност. Работите му внушават идея за вътрешен диалог, памет и трансформация, превръщайки керамиката в носител на личен митологичен разказ. В контекста на фестивала те утвърждават младото поколение като активен участник в съвременните търсения и като носител на нов визуален език в българската керамика.[фиг. 5]

Фиг. 5 Валентин Панайотов/ „Тотем сънища“ и „Тотем ехо“

Снимки: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=about>

Наблюдава се ясно изразена тенденция към **инсталационни форми**, към керамиката като пространствен и наративен обект. Заглавията на произведенията често функционират като ключ към тяхното разбиране, насочвайки зрителя към определен философски или емоционален контекст.

В рамките на фестивалната експозиция е представена и авторска работа на автора на доклада, придружена от поетичен текст, който функционира като концептуален ключ към нейното тълкуване. Произведението използва образа на счупения глинен съд като метафора за човешката общност и за фрагментацията на съвременния свят, в който отделните части, „песъчинките“ и „прашинките“ символизируют както индивидуалните човешки същности, така и невидимите връзки, срещи и преживявания, запълващи пукнатините между тях. Формално подчертаните разломи не са белег на разрушение, а носители на смисъл, превръщайки керамичния обект в екзистенциална структура, в която материалното и нематериалното съжителстват. Финалната метафора на „глинения съд“ като „света“ акцентира върху неговата крехкост, но и върху възможността за съпричастност и

възстановяване на цялостта, вписвайки произведението органично в темата за единството и еkleктиката на съвременната българска керамика.[6]

Фиг. 6

СВЕТЪТ се чути – Глинен съд.

Парчетата се пръсват изведнъж.

Души всред сън дълбок, към цялото си търсят брод.

Така са важни едрите парчета и песъчинките, за да крепят.

Прашинките витаят –бледи, да го прегърнат, Него,

Глинения съд, **СВЕТЪТ**

Снимки и текст : Емилия Очкова-Димитрова

Единство и еkleктика в съвременната българска керамика

Въпреки стилистичното и концептуално разнообразие, фестивалът разкрива силно **единство на медията**. Това единство произтича от общия материал, от споделената традиция и от осъзнатото търсене на нови изразни средства.

Еkleктиката не е хаотична, а продуктивна – тя позволява съжителството на различни естетики и идеи в рамките на една обща художествена територия.

„Фестивалът на съвременната българска керамика 2025“ утвърждава керамиката като жизнена и многопластова форма на съвременното изкуство. Представените произведения демонстрират висока художествена стойност, концептуална дълбочина и уважение към материала и традицията. Единството и еkleктиката се оказват не противоположности, а взаимно допълващи се принципи, които оформят облика на съвременната българска керамична сцена.

Литература

1. Adamson, G. (2007). *Thinking Through Craft*. Oxford: Berg Publishers.
2. Dormer, P. (1994). *The Art of the Maker: Skill and Its Meaning in Art, Craft and Design*. London: Thames & Hudson.
3. Каталог „Фестивал на съвременната българска керамика“ (2025). София.
4. Колев, В. (2018). *Форма, материя, смисъл*. София: СБХ.
5. Стоянов, И. (2016). *Съвременна българска изкуство: процеси и тенденции*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
6. Вълчев, В. (2003). *Керамиката като изкуство*. София: Издателство на БАН.

Снимки: фиг. 1, 2, 3, 4, 5

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779306547&sk=photos>

Снимки: фиг.6

Емилия Очкова-Димитрова